RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Metsäkatoasetus (EUDR) ja puustoiset perinnebiotoopit

Mia Berlin

erityisasiantuntija

elintarviketurvallisuusosasto

Webinaari - Ilmastotaitajahanke

2.10.2026

Esityksen sisältö

- Perustietoa metsäkatoasetuksesta (EUDR)
- EUDR - historiaa ja viimeisimmät muutokset
- Velvoitteet kotimaan nautasektorilla
- Metsäkato ja maatalouskäyttö
- Lisätietoa

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Perustietoa metsäkatoasetuksesta (EUDR)

Metsäkatoasetuksen (EU) 2023/1115 taustaa ja tavoitteita

- Tarkoitus on edistää maailmanlaajuisen metsäkadon vähentämistä, vähentää EU:n osuutta kasvihuonekaasupäästöistä ja luontokadosta
- Metsäkadolla tarkoitetaan metsän muuntamista maatalouskäyttöön
- Metsäkadon pääsyy koko maailmassa on maataloustuotannon laajeneminen soijan, naudanlihan, palmuöljyn, puun, kaakaon, kumin ja kahvin kaltaisten hyödykkeiden tuotantoon
- EU:lla on maailmanlaajuinen vaikutus suurena taloutena ja hyödykkeiden merkittävänä kuluttajana
- Asetuksella edistetään ’metsäkatoa aiheuttamattomien’ hyödykkeiden ja tuotteiden tuotantoa ja kulutusta sekä pienennetään EU:n vaikutusta maailmanlaajuiseen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen

Metsäkatoasetus EUDR – Koskeeko se minua?

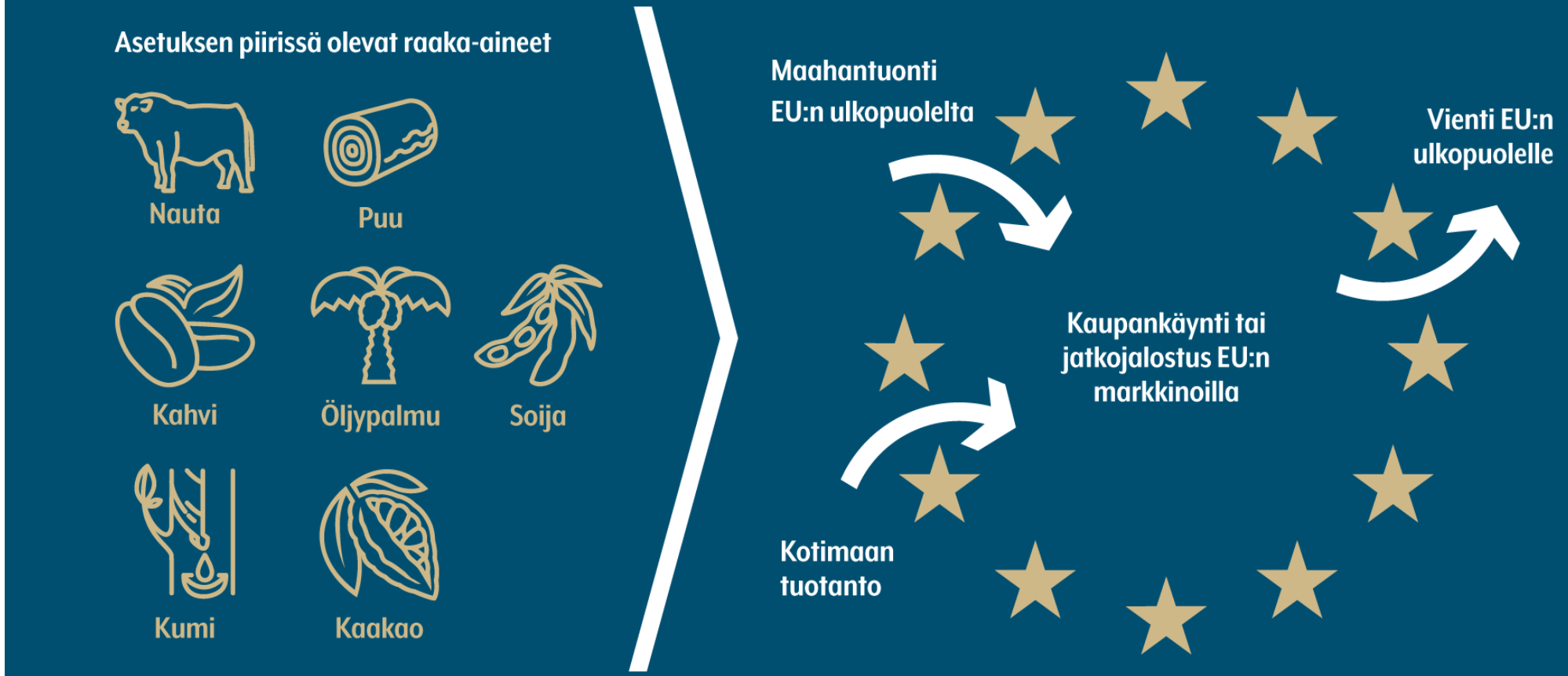

Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat tuotteet

- Asianomaiset hyödykkeet:
  - Puu
  - Nautaeläimet
  - Kaakao
  - Kahvi
  - Kumi
  - Soija
  - Öljypalmu
- Asetusta sovelletaan ko. hyödykkeistä valmistettuihin liitteessä I listattuihin tuotteisiin, esim. suklaa, naudanliha

Metsäkatoasetuksen keskeiset vaatimukset

- Asetuksen piirissä olevat tuotteet listattu liitteessä I (”EUDR-tuotteet”)
- EUDR-tuotteita saa saattaa markkinoille vain, kun
  - ne eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa
  - ne on tuotettu tuotantomaan lainsäädännön mukaisesti ja
  - niistä on tehty DD-vakuutus tai yksinkertaistettu ilmoitus SD
- Tutustu EUDR-perusteisiin ohjevideolla ja nettisivuilla

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

EUDR – historiaa ja viimeisimmät muutokset

Metsäkatoasetuksen keskeiset vaiheet

6/2023	Metsäkatoasetus tulee voimaan
6/2023	Komission ensimmäinen FAQ, uusin versio (5) toukokuussa 2026
12/2023	Komission ensimmäinen Guidance, uusin versio (4) toukokuussa 2026
12/2024	Asetuksen soveltamisen alkamista lykätään yhdellä vuodella
4/2025	Komissio julkaisee ensimmäisen yksinkertaistamispaketin
6/2025	Ensimmäinen alkuperämaiden riskiluokitus julkaistaan
12/2025	Muutosasetus hyväksytään, asetuksen soveltamista lykätään vuodella
5/2026	Komissio julkaisee raportin sekä päivitetyt FAQ- ja Guidance-asiakirjat
12/2026	Kansallinen toimeenpanolaki tulee voimaan (tavoite)
30.12.2026	Metsäkatoasetuksen soveltaminen alkaa
29.6.2027	Metsäkatoasetuksen soveltaminen alkaa mikro- ja pienyrityksillä (muut kuin puutavara-asetuksen piiriin kuuluvat tuotteet)

Viimeisimmät muutokset

- Joulukuun 2025 muutosasetuksella mm.:
  - Lykättiin soveltamisen alkamista, soveltaminen alkaa -> 30.12.2026 suurilla ja keskisuurilla yrityksillä -> 29.6.2027 mikro- ja pienyrityksillä (muut kuin puutavara-asetuksen piiriin kuuluvat tuotteet)
  - Yksinkertaistettiin velvoitteita EU:n sisäkaupassa, vain tuotteen / raaka-aineen ensimmäinen markkinoille saattaja tekee DD-vakuutuksen / yksinkertaistetun ilmoituksen, viitenumero siirretään vain vakuutuksen laatijalta seuraavalle yritykselle toimitusketjussa ("toimija+1")
  - Otettiin käyttöön uusia toimijarooleja: alkutuotannon mikro- tai pientoimija ja alempana toimitusketjussa sijaitseva toimija
  - Poistettiin ryhmä 49 eli kirjat, sanomalehdet ja tietyt painotuotteet tuotekatteesta
- Delegoidulla asetuksella muutetaan tuoteluetteloa (liite I), poistetaan mm. naudan nahat ja vuodat ja lisätään mm. jäädytetyt naudan kielet

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Velvoitteet kotimaan nautasektorilla

Alkutuotannon mikro- tai pientoimija (MSPO)

- Alhaisen riskin maahan sijoittautunut mikro- tai pienalkutuottaja, joka saattaa EUDR-tuotteita markkinoille tai vie niitä
  - luonnollinen henkilö tai mikro- tai pienyritys
  - raja pienyritykselle: tase 7,5 miljoonaa euroa, liikevaihto 15 miljoonaa, henkilöstö 50 (näistä yksi saa ylittyä). Vain ne osat liiketoiminnasta, jotka liittyvät EUDR-tuotteisiin, huomioidaan MSPO:n kokoluokan määrityksessä
- DD-vakuutuksen sijaan laaditaan yksinkertaistettu kertaluontoinen ilmoitus (SD) EUDR-tietojärjestelmässä
  - Vaihtoehtoisesti toimivaltainen viranomainen toimittaa tiedot MSPO:n puolesta, jos ne löytyvät muun lainsäädännön mukaisista rekistereistä
  - Lähtökohtaisesti kertaluontoinen
  - Ilmoituksen tunniste toimitetaan eteenpäin tuotteiden ostajalle
  - Tietosisältö esitetty liitteessä III

Roolit kotimaan nautasektorilla

- MMM:n linjaus: Suomessa tila, jolla vasikka syntyy, on alkutuotannon mikro- tai pientoimija (MSPO) tai toimija riippuen yrityksen koosta
  - (Aiempi linjaus ennen muutosasetusta: toimija oli teurastamo tai naudanlihan suoramyyntiä harjoittava tila)
- Ruokavirasto toimittaa nauta-MSPO:n puolesta kertaluonteisen yksin-kertaistetun ilmoituksen (SD) edellyttämät tiedot EUDR-tietojärjestelmään
  - MSPO saa tiedon SD-tunnisteesta ja välittää sen eläinten ostajalle, ei tarvitse välittää tämän pidemmälle ketjussa
  - Tunnisteen säilyessä muuttumattomana sen kertaluonteinen ilmoittaminen ketjussa seuraavalle yritykselle riittää
  - Yksityiskohdat tarkentuvat
- Nautatilat, joilla ei synny uusia vasikoita, teurastamot ja muut liha-alan laitokset, jotka myyvät EUDR-tuotteita, ovat toimitusketjussa alempana sijaitsevia toimijoita tai kauppaa käyviä

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Metsäkato ja maatalouskäyttö

Metsän määritelmä metsäkatoasetuksessa

- Metsällä tarkoitetaan pinta-alaltaan yli 0,5 hehtaarin maa-alaa, jolla
  - puiden korkeus on yli viisi metriä ja
  - latvuspeittävyys on yli 10 prosenttia
  - tai jolla puut pystyvät saavuttamaan nämä kynnysarvot
- Metsää ei ole pääasiassa maatalouskäytössä tai kaupunkialueiden käytössä (rakennetut alueet) olevat maat

Metsäkatoasetuksen mukainen metsäkato

- Metsän muuttaminen maatalouskäyttöön aiheuttaa asetuksen tarkoittamaa metsäkatoa
  - Metsän hakkaaminen viljelyä varten tai mille tahansa eläimelle laidunmaaksi aiheuttaa metsäkatoa -> saatava puu ei ole markkinakelpoista
    - puun voi käyttää omaan kulutukseen
  - Hakatulla alalla tuotettavia hyödykkeitä koskevat metsäkatoasetuksen velvoitteet siinä tapauksessa, että hyödyke on listattu asetuksen liitteessä I, esim. metsäkatoalalla tuotettu:
    - nauta tai soija eivät ole markkinakelpoisia
    - lammas, nurmirehu tai peruna ovat markkinakelpoisia
- HUOM! Metsäkatoasetuksen mukaisesti ennen vuotta 2021 tapahtunut metsän muuttaminen maatalouskäyttöön ei ole aiheuttanut metsäkatoa

Saako naudat laiduntaa vuoden 2020 jälkeen raivatulla pellolla?

- Pääsääntöisesti naudat eivät voi laiduntaa vuoden 2020 jälkeen metsästä raivatulla pellolla, jos nautoja tai niistä saatavia (liitteen I mukaisia) tuotteita halutaan saattaa markkinoille metsäkatoasetuksen soveltamisen alkamisen jälkeen.
- Ruokaviraston tulkinnan mukaan metsäkatoasetuksen mukaista metsäkatoa ei kuitenkaan olisi tapahtunut vuoden 2020 jälkeen raivatulla pellolla sellaisessa poikkeustapauksessa, jossa metsänkäyttöilmoitus olisi tehty jo ennen vuotta 2021 ja siinä olisi ilmoitettu maankäyttömuodon muutos maatalouskäyttöön.
- Rehun tuottaminen alalla on myös sallittua, jos kyseessä ei ole asetuksen liitteessä I listattu tuote ja rehua voi käyttää myös nautojen ruonkintaan.

EUDR ja navettainvestoinnit

- Metsäkatoa ei aiheudu, jos
  - metsä on muunnettu maatalouskäyttöön ennen vuotta 2021, tai
  - rakennus sijaitsee maalla, joka ei alun perinkään täytä metsän määritelmää
- Lisäksi komission ohjeistuksen mukaan metsän muuttamista maatalouskäyttöön ei tapahtuisi tietyin edellytyksin, kun toimenpide on tarpeen eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön noudattamiseksi ja rakenne on tarpeen eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi
- Ohjeistuksen perusteella Suomessa metsämaalle voidaan sijoittaa navetta, jaloittelutarha sekä tuotannon kannalta välttämättömät varasto- ja muut rakennukset seuraavin edellytyksin:
  - rakentaminen rajoittuu välttämättömään vähimmäispinta-alaan
  - jäljelle jäävä ala täyttää edelleen metsän määritelmän

EUDR ja luontokatoa ehkäisevät kunnostustoimenpiteet

- Komission ohjeistuksen mukaan alueen muuttamista maatalouskäyttöön ei tapahtuisi, kun tehdään luonnon monimuotoisuutta edistäviä ennallistamistoimenpiteitä
  - Kunnostustoimenpiteiden tulee perustua suunnitelmaan, josta käy ilmi kohteen sijainti sekä hoidon tarve tai kohteen potentiaali
- Käytännössä:
  - Perinnebiotooppi-inventoinnissa tunnistetuilla kohteilla tehdyt kunnostustoimenpiteet eivät aiheuttaisi metsäkatoa
  - Muilla kohteilla tehtävien toimenpiteiden on perustuttava esimerkiksi elinvoimakeskuksen tai Metsähallituksen Luontopalveluiden hyväksymään suunnitelmaan, joka täyttää edellä mainitut edellytykset (sijainti, hoidon tarve tai kohteen potentiaali)

EUDR ja metsälaidunnus

- Ruokaviraston tulkinnan mukaan metsälaiduntaminen on pääasiassa sallittua metsäkatoasetuksen näkökulmasta kunhan
  - alue täyttää edelleen metsäkatoasetuksen mukaisen metsän määritelmän, ja
  - metsän tilaa ei heikennetä metsäkatoasetuksen mukaisesti
- Tulkinnassa on huomioitu, että Suomessa harjoitettava metsälaidunnus on tyypillisesti laajaperäistä (ei intensiivistä) tai pienimuotoista

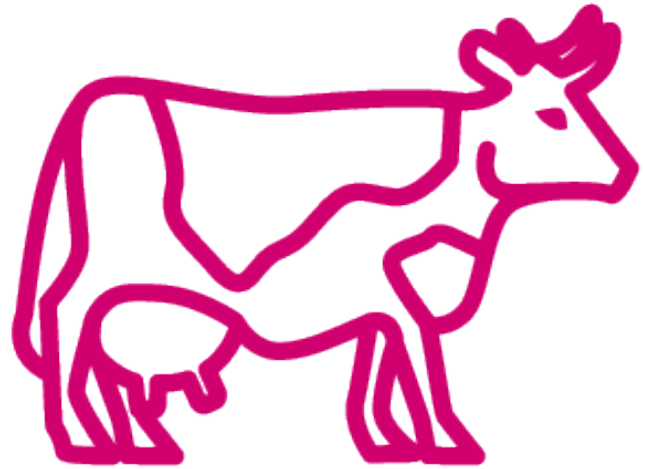

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Lisätietoa

Ruokaviraston EUDR-webinaari 15.10.2026

- Ruokaviraston webinaari ajankohtaisista EUDR-asioista 15.10.2026 klo 13 – 14.30
  - Aiheina mm. tuoteluettelon päivitykset, muut ajankohtaiset asiat
  - Lopussa runsaasti aikaa ennakkokysymysten läpikäynnille
- Tilaisuudesta tulee tallenne, joka julkaistaan myös Ruokaviraston nettisivuilla
- Lue lisää ja ilmottaudu

Tietolähteitä aihepiiriin liittyen

- Komission ohjeasiakirja (Guidance), erityisesti luku 11. Maatalouskäyttö
- MMM:n tiedote navettainvestoinneista ja luonnon monimuotoisuutta edistävistä toimenpiteistä 16.1.2025
- MMM:n muistio EUDR: nautakarjatalouden harjoittaminen ja luontokatoa ehkäisevät toimenpiteet 17.1.2025

EUDR-lisätietoja

- Ruokaviraston EUDR-nettisivut
- Tilaa EUDR-uutiskirje
- Asiakaspostilaatikko: EUDR@ruokavirasto.fi
- EUDR-asetus (konsolidoitu)
- Komission EUDR-sivusto, josta löytyy mm. EUDR-Guidance ja FAQ-dokumentit
- Tietoa tullinimikkeistä
- Kirjanpitolaki (1336/1997) 4a-c § yrityksen kokoluokan määrittelyn tueksi

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

KIITOS!

Mia Berlin

www.ruokavirasto.fi/eudr
eudr@ruokavirasto.fi

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority